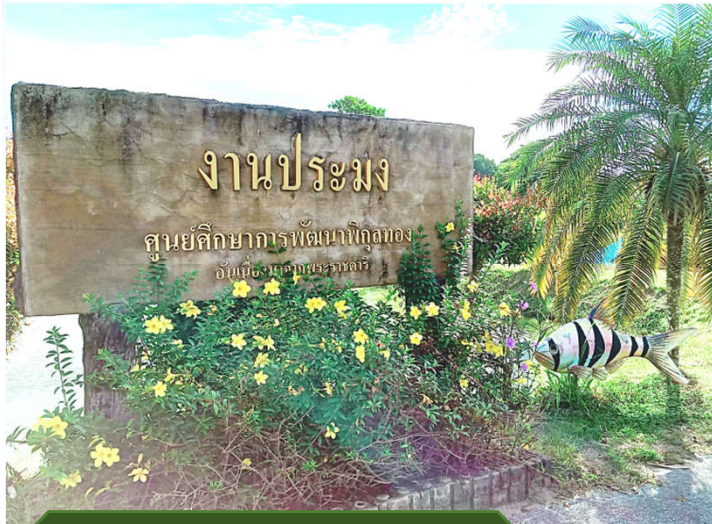

งานประมง

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

งานประมง เป็นหน่วยงานร่วมของศูนย์ที่มีหน้าที่ ศึกษาวิจัย วิเคราะห์ ทดลอง ด้านประมง เพื่อศึกษาวิธีการ ที่เหมาะสมในการทำการประมงน้ำจืด โดยเฉพาะในพื้นที่พรุที่มี สภาพดิน และน้ำเปรี้ยวจัด รวมทั้งการเพาะเลี้ยงปลาน้ำจืดเพื่อ ปลออยในแหล่งน้ำธรรมชาติ

ภารกิจหลักของงานประมง

การสาธิตการเลี้ยงปลาในน้ำเปรี้ยว

“...การศึกษาการเลี้ยงปลาน้ำจืดในศูนย์ฯ ให้ตั้งโครงการเลี้ยงปลาน้ำจืดเพื่อเป็นการทดลองภายในศูนย์ฯ ให้ศึกษาวิธีการเลี้ยงและการแก้ไข อันจะเป็นตัวอย่างที่ดีและมีประโยชน์มาก...”

พระราชดำริ พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร

เมื่อวันที่ ๑๔ ตุลาคม พ.ศ.๒๕๓๖

ด้วยจังหวัดนราธิวาสเป็นจังหวัดที่มีพื้นที่พรุประมาณ ๑๐% ของพื้นที่ทั้งหมด (๒๘๐,๐๐๐ ไร่) ซึ่งเป็นพื้นที่ดินเปรี้ยวจัด ส่งผลให้น้ำเปรี้ยว มีค่าpH อยู่ระหว่าง ๓-๔ ปริมาณออกซิเจนในน้ำไม่เพียงพอต่อสัตว์น้ำ ทำให้มีเพียงสัตว์น้ำที่มีความสามารถในการทนต่อสภาพน้ำเปรี้ยวเท่านั้น ที่สามารถเจริญเติบโตได้

การเตรียมบ่อเลี้ยงปลา ขนาดบ่อขึ้นอยู่กับความต้องการของเกษตรกร ควรเป็นบ่อรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้าขนาดตั้งแต่ ๔๐๐ ตารางเมตรขึ้นไป และปรับปรุงบ่อด้วยปูนขาวตามอัตราดังตาราง ซึ่งปริมาณปูนที่ใส่จะแตกต่างกันไปตามลักษณะดิน

ความเป็นกรด-ด่างของดิน	ความต้องการปูนของดิน (กิโลกรัม/ไร่)		
	ดินเหนียว	ดินเหนียวปนทราย	ดินทราย
น้อยกว่า ๔.๐	๖๔๐	๓๐๐	๒๐๐
๔.๐-๔.๕	๔๘๐	๒๐๐	๒๐๐
๔.๐-๕.๐	๔๐๐	๒๐๐	๒๐๐
๕.๐-๕.๕	๒๔๐	๑๖๐	๑๖๐
๕.๕-๖.๐	๑๖๐	๘๐	๔๐
๖.๐-๖.๕	๘๐	-	-

การเตรียมพันธุ์ปลา คัดเลือกพ่อแม่พันธุ์และรีดน้ำไข่ออกมาฟักเป็นลูกปลา คัดลูกปลาด้วยตะแกรงพลาสติกแล้วนำไปอนุบาล ๑๔-๑๕ วัน เพื่อให้ได้ขนาดความยาวตั้งแต่ ๓-๕ เซนติเมตรขึ้นไป คัดเลือกขนาดเล็กเดียวกันหรือขนาดโตเท่ากันเพื่อเตรียมลงบ่อเลี้ยง ซึ่งชนิดปลาที่เจริญเติบโตได้ดีและเหมาะสมกับการเลี้ยงในน้ำเปรี้ยวที่ได้รับ การปรับปรุงแล้ว ได้แก่ ปลาสวาย ปลาอีสง ปลาแรด ปลาตะเพียน ปลานิล เป็นต้น

การปล่อยปลาลงบ่อ ควรมีการปรับค่าความเป็นกรด-ด่างของน้ำให้อยู่ระหว่าง ๖.๕-๘.๕ อัตราการปล่อยปลา ๑ ตัวต่อตารางเมตร เมื่อลูกปลาอายุประมาณ ๓-๔ เดือน สามารถวางไข่ลูกปลาชุดต่อไปได้

การให้อาหารปลา ลูกปลาที่มีขนาดเล็ก ๓-๕ เซนติเมตร ควรเพิ่มอาหารในบ่อ โดยการใส่ปุ๋ยคอก มูลเป็ดหรือมูลไก่ ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยพืชสดใส่ตะแกรงไว้ข้างบ่อ เพื่อสร้างแพลงตอนพืช สำหรับเป็นอาหารให้แก่ลูกปลา สำหรับปลาขนาดโตเพื่อเร่งให้ปลาโตเร็วควรให้อาหารสมทบ เช่น รำ ปลาขี้ขาว กากถั่วเหลือง ปลาป่น เป็นต้น การให้อาหารแต่ละครั้งไม่ควรมีปริมาณมากเกินไป ควรกะให้มีปริมาณเพียงพอต่อความต้องการของปลา คิดเป็น ๕% ของน้ำหนักปลาที่เลี้ยง

การจับปลาเพื่อจำหน่าย ระยะเวลาจับปลาไม่แน่นอนขึ้นอยู่กับขนาดของปลา และความต้องการของตลาด โดยทั่วไป ๑ ปี ก็จะสามารถจับจำหน่ายได้ โดยเฉพาะปลานิลจะมีน้ำหนัก ๒-๓ ตัวต่อกิโลกรัม การจับปลาสามารถจับได้ ๒ วิธี คือ การจับแบบไม่วิดบ่อแห้ง โดยใช้จวนตาห่างจับปลา และการจับแบบวิดบ่อแห้ง ก่อนทำการจับจะต้องสูบน้ำออกจากบ่อให้เหลือน้อยจึงต้อนจับปลา วิธีนี้เหมาะสำหรับการจับปลาในช่วงฤดูแล้ง เพื่อตากบ่อให้แห้งและเริ่มต้นเลี้ยงปลาในฤดูการต่อไป

การเพาะเลี้ยงปลาน้ำจืดเพื่อปล่อยในแหล่งน้ำธรรมชาติ

ภารกิจหลักอีกอย่างหนึ่งของงานประมง คือ การเพาะเลี้ยงปลาน้ำจืดและนำไปปล่อยสู่แหล่งน้ำธรรมชาติ จำนวน ๒๓ แห่งในจังหวัดนราธิวาส โดยทุกๆ ปี ดำเนินการผลิตพันธุ์ปลา จำนวน ๓,๐๐๐,๐๐๐ ตัว สำหรับปล่อยในจังหวัด

ชื่อแหล่งน้ำ	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	พื้นที่ (ไร่)
แหล่งน้ำบ้านกูโบร์	๕	สุวารี	รือเสาะ	
คลองโต๊ะแดง		บูโย๊ะ	สุโหงโกลก	๘๗๕
โรงเรียนร่มเกล้า	๔	ยี่งอ	ยี่งอ	๑
ฝายน้ำล้นคลองกะทัง	๓	ลูโบะสาวอ	บาเจาะ	๑๙
บึงบัวบาง	๖	รือเสาะ	รือเสาะ	๑๔๒
โครงการส่งน้ำและระบายน้ำ บ้านโคกมาแฉ	๖	ลูโบะปือซา	ยี่งอ	๕๐
บ้านไอร์ปือแต	๔	ช้างเผือก	จะแนะ	๒๕
คลองทานะ	๓	ลูโบะสาวอ	บาเจาะ	๔๕
อ่างเก็บน้ำยะลุตง	๒	กาเยาะมาตี	บาเจาะ	๒๗
คลองชลประทาน	๕	พร่อน	ตากใบ	๙๓
แหล่งน้ำมูโนะ	๒	มูโนะ	สุโหงโกลก	๒๐

ชื่อแหล่งน้ำ	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	พื้นที่ (ไร่)
แหล่งน้ำสาธารณะบ้านบาโงสะโต	๗	บาโงสะโต	ระแงะ	๓๐
แม่น้ำสายบุรี	๒	ช้างเผือก	จะแนะ	๒๐
แหล่งน้ำบ้านมะนังกือเปาะ	๕	บองอ	ระแงะ	๓๐
แหล่งน้ำบ้านจุฬาภรณ์๕	๙	บองอ	ระแงะ	๒๐
สระมูเยง	๕	ปะลุกาสาเมาะ	บาเจาะ	๑๖
แหล่งน้ำประจําหมู่บ้าน	๘	ดุซงญอ	จะแนะ	๒๔
ฝายเก็บน้ำบ้านยะหือ	๑	จะแนะ	จะแนะ	๓๐
แหล่งน้ำสาธารณะบ้านสุลุ	๓	กาลิซา	ระแงะ	๓๐
บึงปูดายา	๒	บาเระเหนือ	บาเจาะ	๒๒
บ้านทุ่งคา	๒	ละหาร	ยี่งอ	๕๐
หนองล๊ะบือครอง	๒	บูกิต	เจาะไอร้อง	๑๕
หนองโคกไสถั่ว	๖	สุโหงปาตี	สุโหงปาตี	๑๐

การแปรรูปปลาเพื่อทำ ปลาต้ม

การทำปลาต้ม เป็นวิธีการถนอมอาหารอย่างหนึ่งที่สามารถยืดอายุการเก็บรักษาปลาได้นาน ด้วยคุณสมบัติที่ปลานิลมีเนื้อเหนียว ไม่ยุ่ยง่าย เนื้อมีสีขาว รสชาติอร่อย จึงเหมาะแก่การนำมาแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่าเป็น **“ปลาต้ม”**

การคัดเลือกปลา เลือกปลานิลที่มีอายุ ๔ เดือนขึ้นไป โดยคัดเลือกปลานิล ๔-๕ ตัว/กิโลกรัม นำปลามาขอดเกร็ด ควักไส้ แล้วล้างทำความสะอาด ละลายเกลือกับน้ำสะอาดอัตราน้ำ ๑ ลิตรต่อเกลือ ๒๐๐ กรัม นำมาปลามาแช่ให้ทั่วตัวทิ้งไว้ ๑ คืน

ขั้นตอนการทำหมัก นำปลาที่ผ่านการแช่เกลือล้างน้ำสะอาดอีกครั้ง ผึ่งลมให้แห้งสนิท แล้วนำปลามาคลุกเคล้ากับข้าวคั่วให้ทั่วปลา หมักทิ้งไว้ ๑๐-๑๔ วัน ก็สามารถนำมารับประทานได้

การเก็บรักษา สามารถเก็บไว้ได้ที่อุณหภูมิห้องหรือวางไว้ในตู้กับข้าว จะเก็บได้นาน ๑-๓ วันขึ้นอยู่กับความร้อนของอากาศ หากเก็บไว้ในตู้เย็นสามารถ เก็บได้นาน ๓-๔ สัปดาห์ หรือหากเก็บในช่องแช่แข็งจะเก็บได้นานประมาณ ๓ เดือน

การจัดหลักสูตรอบรมและการส่งเสริมกิจกรรมประมงโรงเรียน

งานประมง ได้จัดทำหลักสูตรการอบรมด้านการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำและการถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตสัตว์น้ำ จำนวน ๓ หลักสูตร ดังนี้

- ๑) หลักสูตร การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำและการอนุรักษ์ทรัพยากรประมง
- ๒) หลักสูตร การเลี้ยงปลานิลในบ่อดินเปรี้ยวที่ปรับปรุงแล้ว
- ๓) หลักสูตร การเลี้ยงปลานิลในกระชังและในบ่อดินเปรี้ยว

การสาธิตและเพาะพันธุ์ปลาในกิจกรรมประมงแก่โรงเรียน จำนวน ๗ โรงเรียน

ชื่อโรงเรียน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
โรงเรียนบ้านลูโบ๊ะบาตู	๓	บาโงสะโต	ระแงะ	นราธิวาส
โรงเรียนเทพประทาน	๔	โคะจูด	แว้ง	นราธิวาส
โรงเรียนวัดโบราณสถิตย์	๒	สุโหงปาดี	สุโหงปาดี	นราธิวาส
โรงเรียนลูโบ๊ะดาโต๊ะ	๔	ลูโบ๊ะบายะ	ยี่งอ	นราธิวาส
โรงเรียนบ้านโคกงู	๓	บางขุนทอง	ตากใบ	นราธิวาส
โรงเรียนบ้านบาลากายาอิง	๒	ร่มไทร	สุคีริน	นราธิวาส
โรงเรียนบ้านตือมายู	๑	เอราวัณ	แว้ง	นราธิวาส

ปลาแดง

ปลาตะเพียน

ปลานิล

ปลาสวาย

ปลาช่อน

